

דְּאֵתְבְּרֵי אָדָם, וְאֵשְׁתְּלִים גּוֹפִיָּה, אֲזַדְמְנוּ עַל הַהוּא גּוֹפָא
 אֶלְפָּה רוּחִין מְסֻטְרָא דְשִׁמְאֵלָא. דָּא בְּדָא לְאַעְלָא בֵּיהּ,
 וְדָא בְּעָא לְאַעְלָא בֵּיהּ, וְלֹא הוּוּ יְכֻלִּי, עַד דְּגַעַר בְּהוּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָדָם הוּוּ שְׁכִיב גּוֹפָא בְּלֹא רוּחָא,
 וְחִיזוּ דִּילֵיהּ יְרוּקָא הוּוּ, וְכָל אֵינּוּן רוּחִין סַחְרִין עָלֵיהּ.

בְּהֵיִא שְׁעֵתָא נְחִית עֲנָנָא חַד, וְדַחָא (חֲרִיק) לְכָל אֵינּוּן
 רוּחִין. וּבְשְׁעֵתָא דָּא כְּתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר

אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְהָא אֹקִימָנָא, דְּנוֹקְבָא
 אֲתַעְבְּרַת מִן דְּכוּרָא מִן הַהוּא נֶפֶשׁ דְּאָדָם, וְהִיא אִפִּיקַת
 הַהוּא רוּחָא, לְנִשְׁבָּא בֵּיהּ בְּאָדָם, כְּלִיל מִתְרִין סְטְרִין
 כְּדָקָא חַזִּי, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת
 חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה. לְנֶפֶשׁ חַיָּה מִמֶּשׁ. וּמֵאֵן
 דְּאִסְתַּפֵּק בְּהָאִי, בְּגִין דְּלֹא יַדַּע, אִי חַיָּה זֶו הִיא חַיָּה
 תַּתָּאָה, אוּ חַיָּה דְשִׁמְיָה יִשְׂרָאֵל, אוּ מְדְכוּרָא אוּ מְנוֹקְבָא.
 אֲבָל לֹא כְּתִיב לְנֶפֶשׁ הַחַיָּה, אֶלָּא לְנֶפֶשׁ חַיָּה סְתָם,
 דִּמְשַׁמַּע כְּלָא.

וְכַד קָם אָדָם, הוּוּת נוֹקְבָתִיָּה תְּקוּעָה בְּסֻטְרוּי. וְהֵיִא
 נְשִׁמַתָּא קְדִישָׁא דְבֵיהּ, הוּוּ אִסְגִּי לְהָאִי סְטְרָא,
 וְלְהָאִי סְטְרָא, וְסִגִּי לְהָאִי וְלְהָאִי, בְּגִין דְּהִכִּי אֲתַכְּלִילַת.
 לְבַתֵּר נָסַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, וְתַקִּין לְנוֹקְבֵיהּ,
 הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב) וַיִּבֶן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְעַ וְגו'.

אֶת הַצֶּלַע הָאֵל אוֹקִימָנָא, כְּמָה דְאֵת אֱמֵר (שמות כו) וְלִצְלַע
הַמִּשְׁכָּן. וַיְבִיֶאֱהָ אֶל הָאָדָם, בְּתַקְוֹנָהּא כְּכֹלָה לַחֹפֶה.

כִּיּוֹן דְחִמַּת לִילִית דָּא, עֲרַקַת, וְהִיא בְּכַרְכֵי יִמָּא, וְעַד
כְּעַן הִיא זְמִינָא לְאַבְאֲשָׁא בְּנֵי עֲלָמָא. וְכַד זְמִין
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחֹרְבָא רוּמֵי רְשִׁיעֵתָא, וְלִמְהוּי חוֹרְבָן
לְעֲלָמִין, יִסְלַק לְהָאֵי לִילִית, וַיִּשְׁרִי לָהּ לְהָאֵי חוֹרְבָא,
בְּגִין דְהִיא חוֹרְבָנָא דְעֲלָמָא. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה לד)
אֲךְ שֵׁם הַרְגִיעָה לִילִית וּמְצָאָהּ לָהּ מְנוּחָ.

וּבְסִפְרֵי קְדָמָאֵי אֱמֵרֵי, דְאִיהִי עֲרַקַת מִן אָדָם מְקַדְמַת
דְּנָא, וְאֵנָן לָא תְנִינָן הָכִי, בְּגִין דְהָא נוֹקְבָא דָּא
אֲשֶׁת־פַּחַת עֲמִיָּה, אֲבָל עַד לָא קָמַת הָאֵי נֶפֶשׁ (ס"א דְהָא נוֹקְבָא
דָּא לָא אֲשֶׁת־פַּחַת עֲמִיָּה אֲבָל עַד לָא אֲתַתְקַנַּת נוֹקְבָא דָּא) עֲמִיָּה דְאָדָם כְּדָקָא
יְאוּת, הוּת מוֹזְדוּוּגָא עֲמִיָּה וְכַד הָאֵי אֲתַתְקַנַּת עֲמִיָּה
כְּדָקָא יְאוּת, עֲרַקַת הִיא לִימָא, וְזְמִינָא לְאַבְאֲשָׁא בְּנֵי
עֲלָמָא.

אֲסוּוֹתָא לְהָאֵי, בְּהֵיִא שְׁעֵתָא דְאֲזַדְדוּג בַּר נֶשׁ
בְּאֲתַתִּיָּה, יְכוּוֹן לְבִיָּה בְּקְדוּשָׁה דְמָאֲרֵי,
וְלִימָא הָכִי, עֲטִיפָא בְּקִטְפָא אֲזַדְמַנַּת, שְׁאֲרֵי שְׁאֲרֵי, לָא
תַעוּל וְלָא תִנְפּוּק, לָא דִידְךָ וְלָא בְּעַדְבְּךָ. תוּב תוּב, יִמָּא
אֲתַרְגִּישָׁא, גְּלַגְלוּי לִיךָ קָרָאן, בְּחוּלְקָא קְדִישָׁא
אֲחִידְנָא, בְּקְדוּשָׁה דְמִלְכָא אֲתַעֲטַפְנָא.

וּלְחַפְיָא לִיה לְרִישִׁיָּה וּלְאַתְתִּיָּה עַד שְׁעֵתָא חֲדָא, וְכֵן
 בְּכָל זְמַנָּא, עַד ג' יוֹמִין לְקִלְיָטָה, דְּכָל הַרְפָּכָה
 דְּלֹא קוֹלְטַת לְג' יוֹמִין, תּוֹב לִיתָא קוֹלְטַת. וּבְסִפְרָא
 דְּאַנַּח אֲשַׁמְדָּאי לְשַׁלְמָה מִלְכָּא אָמַר, תְּלַתִּין יוֹמִין. וְאָמַר
 דְּלַבְתָּר דְּסִיִּים עוֹבְדָא, לִישְׁדֵי מִיִּין צְלִילָן סוּחַרְגִיָּה
 לְעֶרְסִיָּה. וּנְטוּרָא דְּכֻלָּא. (לְבַתָּר)

מֵאן דִּינְקָא לְרַבֵּיָּא, לָא תּוֹדְיוּג לְבַר נָשׁ, אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא
 דְּרַבֵּיָּא נָאִים. וּלְבַתָּר לָא תְנִיק לִיה, עַד שְׁעֵתָא
 חֲדָא, כְּתֵרִין מִילִין, אוּ חַד מִיל, אִי לָא יִכְלָא בְּגִין צַעֲרָא
 דְּרַבֵּיָּא, בְּזְמַנָּא דְּאִיהוּ בְּכִי. וּבְדָא לָא מְסַתְפִי מְנַה
 לְעַלְמִין.

זְכָאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָּא, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוֹלִיף לוֹן
 רְזִין עֲמִיקִין דְּלַעִילָא וְתַתָּא, וְכֻלָּא בְּגִין
 אוֹרֵיָּתָא, דְּהָא אוֹרֵיָּתָא, מֵאן דִּישְׁתַּדֵּל בָּהּ, מִתְעַטֵּר
 בְּעֵטְרִין דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, דְּהָא אוֹרֵיָּתָא שָׁמָא קְדִישָׁא
 הוּא. וּמֵאן דִּישְׁתַּדֵּל בָּהּ, אֲתַרְשִׁים וְאֲתַעֲטֵר בְּשָׁמָא
 קְדִישָׁא, וּכְדִין יַדַּע אֲרַחֲיָן סְתִימִין, וְרְזִין עֲמִיקִין
 דְּלַעִילָא וְתַתָּא, וְלָא מְסַתְפִי לְעַלְמִין.

תָּא חֲזִי, (דף י"ט ע"ב) בְּהַהוּא יוֹמָא אֲתַפְקְדוּ עַל אֵילָנָא חַד,
 וְעֵבְרוּ עַל פְּקוּדָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, וּבְגִין דְּאֲתַתָּא הִיא
 חֲבַת בְּקַדְמִיתָא, וְאֲתָא עָלָה הַהוּא נְחָשׁ, כְּתִיב, (בראשית א)

וְהוּא יִמְשׁוֹל בְּךָ. מִכָּאן וּלְהֵלְאָה, בְּכֹל זְמַנֵּי דְגוּבְרִין
 אֲשֶׁתְּכֹחוּ חֵיבִין קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָא אוּקְיָמְנָא
 דְּאִינוּן נָשִׁים (דְּלַעֲיִלָּא) מִסְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיא, זְמַיִן
 לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוֹן, מִסְטָרָא דְּדִינָא קְשִׁיא, הֵדָּא הוּא
 דְּכֹתִיב, (ישעיה ג) עָמִי נֹגְשָׁיו מְעוּלִל וְנָשִׁים מְשָׁלוּ בוּ,
 נָשִׁים מְשָׁלוּ בוּ וְדַאי.

וְאֵלֵין אֶקְרוּן לַהֲט הַחֶרֶב הַמְתֵּהֲפֹכֶת, לָאוּ דְּאִינוּן חֶרֶב
 הַמְתֵּהֲפֹכֶת, אֶלָּא לַהֲט מֵהֵוּא חֶרֶב, דְּאֶקְרִי (ויקרא
 כו) חֶרֶב נֹקְמַת נָקָם בְּרִית, (ישעיה לד) חֶרֶב לִי מִלְּאָה דָם.
 וְהֵוּא לַהֲט הַחֶרֶב מֵתֵהֲפֹכֶת, לְזְמַנֵּי גוּבְרִין וּלְזְמַנֵּי
 נֹקְבִין, וְהֵא אוּקְיָמְנָא.

וְוִי לְעֵלְמָא, כִּד אִינוּן נָשִׁין שְׁלֹטֵן בְּעֵלְמָא, כִּד חֲמָא
 נְבִיאָה, דְּיִשְׂרָאֵל מְעַקְמֵי אֲרַחֲיָהוּ, וְאִינוּן אֲשֶׁתְּכֹחוּ
 בְּחוּבֵין קָמִי מְאֲרִיָּהוֹן, כְּדִין אָמַר, נָשִׁים שְׁאֲנַנּוֹת הֵיךְ
 אַתּוֹן שְׁקִיטָאן, הֵיךְ אַתּוֹן יִתְבֵּן דִּלָּא לְאַתְעָרָא בְּעֵלְמָא,
 קוּמְנָה. וּבְאַתֵּר אַחְרָא (ק"ט) אוּקְיָמְנָא לְהֵאֵי קָרָא (כאן חסר
 ועיין לקמן קס"ז ע"ב). וְהֵא אוּקְמוּנָה חֲבַרְיָא.

אַבְל לָא אַתְמַר, אֶלָּא כִּמָּה דְּאֲשַׁכְּחֵן בְּדְבוּרָה. דְּכֹתִיב
 (שופטים ד) הִיא שׁוֹפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִיא. וְעַל
 דָּא תְּנִינָן, וְוִי לְבַר נֶשׁ דְּאַתְתָּא קָא מְבָרְכָא לִיהַּ לְפַתּוּרָא.
 כְּךָ דְּבוּרָה, הִיא שׁוֹפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִיא, וְוִי

לְדָרָא דִּלָּא אֲשֶׁתְּכַח בְּהוּ מֵאן דְּדָאִין לְעֵמָא, אֶלָּא חַד
נוֹקְבָא.

תָּא חַזִּי, תְּרִין נָשִׁין אֵינּוּן דְּאֲשֶׁתְּכַחוּ בְּעֵלְמָא, וְאֶמְרִי
תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל גּוֹבְרִין דְּעֵלְמָא
לָא יִימְרוּן הָכִי. וּמֵאן אֵינּוּן. דְּבוֹרָה. וְחַנָּה. חַנָּה אֶמְרָה,
(שְׁמוּאֵל א ב) אֵין קְדוֹשׁ כֵּי' פִּי אֵין בְּלִתְךָ וְכִלְהוּ קְרָאִי. דְּהִיא
פִּתְחַת פִּתְחָא דְּמַהִימְנוּתָא לְעֵלְמָא, כְּגוֹן (שְׁמוּאֵל א ב) מִקְּיָם
מִעֶפְרָ דֵּל מֵאֲשֻׁפּוֹת יָרִים אֲבִיוֹן, הָא פִּתְחָא דְּמַהִימְנוּתָא.
לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים, הָא מְהִימְנוּתָא דְּלְעִילָא, בְּאֶתֶר
דְּאֲבָהוּן שְׂרִיין. מֵאן נְדִיבִים. אֶלִין אֲבָהוּן, כְּדַכְּתִיב (תְּהִלִּים
מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ.

דְּבַר אַחַר לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים, נִבְּאָה עַל שְׁמוּאֵל,
דְּאִיהוּ זְמִין לְאַתְקַשָּׁא עִם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, דְּכְתִיב,
(תְּהִלִּים צט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. (שְׁמוּאֵל
א ב) וְכֹסֵא כְבוֹד יְנַחִילִם. מֵאן יְנַחִילִם. דָּא שְׁמוּאֵל.
דְּאַחְסִין יְקָרָא דְּמַלְכוּתָא לְתִרִין מַלְכִין. דְּבַר אַחַר וְכֹסֵא
כְבוֹד יְנַחִילִם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּהוּא אַחְסִין
כּוֹרְסִיָּא דִּילִיָּה לְעַבְדוּהִי, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב וְכֹסֵא כְבוֹד
יְנַחִילִם. (ע"ד)

(שְׁמוּאֵל א ב) יִי' יַחַתּוּ מְרִיבּוֹ, מְרִיבּוֹ חָסֵר, מֵאֵי קָא מִיִּירִי.
אֶלָּא מְרִיבּוֹ תְּנִינָן, מְרִיבּוֹ ו', וְדָא מַלְכָּא קְדִישָׁא וְרוּזָא

דְּחֻכְמָתָא אֲתָמַר הָכָא, בְּשַׁעְתָּא דְּדִינִין מִתְעָרִין וְשְׁלִיטִין
 שְׁלִטִין עַל רַחְמִי, וְרַחְמִי אֲתַכְפִּיין, וּבְשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲתַבְרַךְ מִמְּבוּעָא דְּנַחְלָא, כְּדִין גְּבָרִין רַחְמִי
 וְאֲתַכְפִּיין דִּינִי, הֵדָא הוּא דְּכָתִיב יי' יַחֲתוּ מְרִיבוּ מְרִיב
 ו'.

עָלִיו בְּשָׁמַיִם יָרַעַם. עָלִיו. מֵאֵי עָלִיו. בְּשַׁעְתָּא דְּטֵלָא
 דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא שְׂרִיא עָלֶיהָ, וּמִלֵּיא רִישִׁיהָ,
 בְּתַהוּא אֲתַר דְּאֶקְרִי שָׁמַיִם, כְּדִין יָרַעַם: יִתְבַּר חֵילֵיהוֹן
 וְתוּקִפֵּיהוֹן דְּדִינִין תְּקִיפִין. וְיִתֵּן עֵז לְמַלְכוּ, דָּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְיָרַם קָרְן מְשִׁיחוֹ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרִי
 קָרְן הַיּוֹבֵל (ס"א ל"ג היובל) כְּמָה דְּאֻקִּימָנָא. מְשִׁיחוֹ כְּמָה דְּאֵת
 אֲמַר (מלכים ב כג) מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, בְּגִין כֶּךָ קָרְן מְשִׁיחוֹ,
 וְהָא אֲתָמַר.

דְּבוּרָה דְּאֵתַת לְשַׁבְחָא שְׁבַחָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, (שופטים ה)
 יי' בְּצִאתְךָ מִשְׁעִיר בְּצַעֲדְךָ מִשְׁדֵּה אָדוּם. מְלֻמֵּד,
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזַמִּין לְכָל שְׂאָר עַמִּין לְקַבְּלָא
 לְאוּרֵייתָא, וְלֹא בָּעוּ. וְכִי לָא הָוָה גְּלִי קָמִיהָ דְּלֹא בָּעָאן,
 אֲלֹא דְּלֹא יְהָא לֹון פְּתַחוֹן פֶּה, דְּאֵלְמֵלֵא יְהָב לֹון קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אוּרֵייתָא הָוּוּ נְטָרִי לָהּ. וְכָל אֵינּוֹן קְרָאֵי
 דְּאֲמָרָה דְּבוּרָה, כְּלָהּוּ בְּרֹזָא דְּחֻכְמָתָא, עַד הֵהִיא שַׁעְתָּא
 דְּשַׁבְחַת גְּרָמָה, שְׁנַאֲמַר עַד שְׁקַמְתִּי דְּבוּרָה שְׁקַמְתִּי אִם

בְּיִשְׂרָאֵל, דְּהָא אוֹקְמוּהָ דְאֶסְתֵּלְק מִנָּה רוּחַ נְבוּאָה, וּבְגִין
כְּן (שׁוֹפְטִים ד) עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי דְפְרִי שִׁיר.

וְכָל דָּא, כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ גּוֹבְרִין בְּחַטָּאָה, וְלֹאוּ אֵינּוּן כְּדַאֲרִין
לְמִשְׁרֵי עַלְיֵיהוּ רוּחַ קוּדְשָׁא וְדַאֲרִי. (דף כ' ע"א)

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא דָּא לְהַבִּיא קְרָבִין עַל
סְנֵהֲדְרֵי גְדוּלָּה
שְׁפָעוּ, תְּנַאֲרִין וְאִמּוֹרָאִין ע'
סְנֵהֲדְרֵי גְדוּלָּה הָיוּ, וּמִשָּׁה
עַלְיֵיהוּ. וְע' סְנֵהֲדְרֵי קְטַנָּה
הוּוּ, וְאַהֲרֹן עַלְיֵיהוּ. וּבְגִין דָּא
אָמְרוּ מֵאֲרֵי מִתְּנִיתִין, מִשָּׁה
שׁוֹשְׁבֵינָא דְמַלְכָּא הוּוּ, וְדַא
תְּפִאֲרַת, מִתְּמֹן סְנֵהֲדְרֵי
גְדוּלָּה. אַהֲרֹן שׁוֹשְׁבֵינָא
דְמִטְרוֹנִיתָא, וְדַא מַלְכוּת,
ה"א זְעִירָא קְרִינֵן לֵיהּ, כְּגוֹן
(בְּרַאשִׁית כט) אֶעֱבֹדְךָ שִׁבְעַ
שָׁנִים בְּרַחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה.
וְעַל שְׁמָה אַתְּקְרִי סְנֵהֲדְרֵי
קְטַנָּה.

וּמִתְּמֹן הוּוּ יִדְעִין סְנֵהֲדְרִין
שְׁבַעֲרִין לְשׁוֹן, דְּאֵינּוּן
שְׁבַעֲרִים פְּנִים לְתוֹרָה, דְּאֵית
שְׁבַעֲרִים לְשׁוֹן מִסְפָּרָא

(ויקרא ד) וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל

יִשְׁגּוּ וְגו', כְּמָה
דְּאוֹקִימָנָא בְּהוֹרָאָה דְטָעוּ
בָּהּ. אֲבָל וְאִם כָּל עֵדֶת
יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, וְאִם כָּל
יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ מִבְּעֵי לֵיהּ,
מֵאִי כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל. אֵלָא
אֵינּוּן (בּוֹלְהוֹן) דְּאֲשַׁתְּכַחוּ

בִּירוּשָׁלַם, דְּהָא מִתְּמֹן נִפְקָא
אוֹרִייתָא לְכָל עַמָּא, וְאִי
אֵינּוּן דְּהוּוּ תְּמֹן טָעָאן, כָּל
יִשְׂרָאֵל טָעָאן, וְתַנִּינֵן דְּכִיוּן
דְּתְּמֹן טָעָאן, כָּל עַמָּא
טָעָאן, בְּגִין דְּכֻלְהוּ מִשְׁכִּי
אַבְתְּרִייהוּ. וְנַעֲלֵם דְּבַר
מֵעֵינֵי הַקְּהָל, עֵינֵי הַקְּהָל
אֵלִין סְנֵהֲדְרֵי, אֵלִין אֵינּוּן
דְּמִמָּנֵן עַל יִשְׂרָאֵל.

דְּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה וְכוּ', כְּלָא
בְּפִרוּדָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(בראשית י) מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אֲנִי
הַגּוֹיִם בְּאַרְצוֹתֵם לְשׁוֹנוֹתֵם
כְּלָהוּ שְׁבַעֲיִן לְשׁוֹן בְּפִרוּדָא
דָּא מִן דָּא.

אֲבָל בְּאוֹרֵייתָא, עֵי פָּנִים
לְתוֹרָה בְּלְשׁוֹן חַד.
וְדָא יְסוּד. וְיִהְיֶה הַלְכָה חֲדָא,
חֲכָמָה זְעִירָא מַלְכוּת, דְּבָה
שְׁבַעֲיִן לְשׁוֹן, כְּחוֹשְׁבֵן סוּד,
מִן יְסוּד. וְיְסוּד אִיהוּ לְשׁוֹן
הַקֶּדֶשׁ, סוּד הַמְרַכְּבָה,
בְּשְׁבַעֲיִן קַתְדֻרָאִין, עֲלִיָּהוּ
אֲתַמַּר כָּל הָעוֹנָה אֲמֵן יְהִי
שְׁמִיהּ רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל כְּחוֹ,
קוֹרְעִין לוֹ גִּזְרֵי דִינּוּ שֶׁל
שְׁבַעֲיִם שָׁנָה. לְשׁוֹן חַד, אִיהוּ
שְׁבַעֲיִם לְשׁוֹן, עַל מִדָּה
זְעִירָא דְחֲכָמָה זְעִירָא,
דְּאִיהִי י' עַל מִדָּה זְעִירָא. עַל
חֲכָמָה זְעִירָא דְאִיהִי י', עַל
מִדָּה זְעִירָא דְחֲכָמָה ב',
תְּרִין שְׁפּוֹון, דְּבָהוּן דַּעַת
וְתַבּוּנָה, בְּהוּן אֲשַׁתְּלִימוּ
שְׁבַעֲיִן וְתְרִין. (ע"כ רעיא מזהימנא)

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ
אֲזִיל בְּאוֹרְחָא, עַד
דְּהוּוּ אֲזִיל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
לְרַבִּי חֲזִיא, נִשְׁתַּדַּל בְּמַלְי
דְּאוֹרֵייתָא, בְּמַלְי דְּעַתִּיק
יוֹמִין. פְּתַח רַבִּי חֲזִיא וְאָמַר,
(תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ
וְגו', מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דְּכָל
בַּר נֶשׁ דְּמַכְסִי חֲטָאוֹי וְלָא
מִפְּרֵשׁ לֹון קָמִי מְלִכָּא
קַדִּישָׁא, וְיִתְבַּע עֲלֵיָּהוּ
רַחֲמֵי, לָא יְהִיבִין לֵיהּ
לְמַפְתַּח פְּתַחא דְּתַשׁוּבָה,
בְּגִין דְּאִיהוּ אַכְסִיף (נ"א מְכַסִּי)
מִנִּיהּ. וְאִי אִיהוּ פְּרִישׁ לֹון
קָמִי קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא,
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא חֲזִיס
עֲלֵיהּ וְיִתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל
דִּינָא.

וְכָל שְׁכֵן אִי אִיהוּ בְּכִי, דְּהָא
כָּל פְּתַחֲחִין סְתִימִין אִיהוּ

פָּתַח, וְאֶת־קַבֵּל צְלוֹתֶיהָ, וְעַל דָּא, פְּרִישׁוּ דְחֻטְאוֹי, יִקְרָא
הוּא דְמַלְכָּא, לְאַגְבָּרָא רַחֲמֵי עַל דֵּינָא. וְעַל דָּא פְּתִיב
(תהלים ג) זוֹבַח תוֹדָה יִכְבְּדֶנְנִי. מַהוּ יִכְבְּדֶנְנִי. תִּרִין פְּבוּדִין
אַיְנוּן, חַד לְעִילָא, וְחַד לְתַתָּא, חַד בְּעֵלְמָא דֵּין, וְחַד
בְּעֵלְמָא דְאַתֵּי.

הָאִי קָרָא קִשְׁיָא בְּכֻלָּא, בְּסִגְיָאוֹת מְלִין, דְּהָא בְּאוּדָה
עָלֵי פִשְׁעֵי סִגֵּי. מַהוּ חֻטְאֵי אוּדִיעָךְ וְעוֹנֵי לָא
כְּסִיתֵי, וּלְבַתַּר אוּדָה עָלֵי פִשְׁעֵי לֵינִי, וְעוּד דְּהָא אוּדָה
עָלֵי פִשְׁעֵי לֵינִי, לָךְ מְבַעֵי לֵיהָ.

אַלָּא דְּוֹד, כָּל מְלוֹי בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲמָרוּן, וּלְמַלְכוּתָא
דְּשִׁמְיָא אֲמַר, בְּגִין דְּאִיהִי שְׁלִיחָא מִתַּתָּאֵי
לְעִילָאֵי, וּמְעִילָאֵי לְתַתָּאֵי, וּמֵאֵן דְּבַעֵי לְמַלְכָּא, לָהּ
אוּדַע בְּקַדְמִיתָא. וְעַל דָּא חֻטְאֵי אוּדִיעָךְ, (ד"א לְמַלְכוּתָא
דְּשִׁמְיָא קְאָמַר) וְעוֹנֵי לָא כְּסִיתֵי, מִצְדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֲמַרְתִּי
אוּדָה עָלֵי פִשְׁעֵי לֵינִי, דָּא מַלְכָּא קְדִישָׁא, דְּשִׁלְמָא כְּלָא
דִּילֵיהָ, וּשְׁלֵמָא דְּבַעֵי בַר נָשׁ לְאַעְלָאָה קָמִיָּה בְּהוּדָאָה.
דְּהָא שְׁלָמִים הָכִי מִתְקַרְבִּין בְּהוּדָאָה, דְּכְתִיב (וַיִּקְרָא ז) עַל
זֶבַח תוֹדַת שְׁלָמִיו. (תהלים לב) וְאַתָּה נְשֹׂאת עוֹן חֻטְאֵי סִלָּה.
דָּא לְעִילָא לְעִילָא, אֲתַר דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא שְׂרִיא. בְּגִין
כֶּךָ, הָאִי קָרָא אֶחָיד בְּכֻלָּא.

כְּגוֹוְנָא דָּא, מֵאֵן דִּיתְבַּע בְּעוֹתֵיהָ לְמַלְכָּא, בְּעֵי לִיחְדָּא

שְׁמָא קְדִישָׁא בְּרַעוּתִיהָ, מִתְתָּא לְעִילָא וּמְעִילָא לְתַתָּא,
 וְלְקִשְׁרָא כְּלָא בְּחַד קִשְׁרָא, וּבְהֵהוּא קִשְׁרָא אֲשַׁתְּכַח
 בְּרַעוּתִיהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵאֵן הוּא חֲפִימָא, לְמַתְבַּע
 בְּרַעוּתִיהָ כְּדוּד מִלְכָּא, דְּהוּא הָוֵה נָטִיר פְּתַחא דְּמִלְכָּא.
 אָמַר לִיה רַבִּי חֲזִינָא וְדַאי הָכִי הוּא. וְעַל דָּא אֲוִרִיתָא
 אֲוִלִּיף לָן, אֲרַחִי ^(דף כ' ע"ב) דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, בְּגִין דְּנִנְדַע
 לְמִיָּהָךְ אֲבַתְרִיהָ, כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר ^(דברים יג) אַחֲרֵי יִי'
 אֲלֵהִיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר, ^(ירמיה לא) כֹּה אָמַר יִי' קוֹל בְּרָמָה
 נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי וְגו'. כֹּה אָמַר יִי', הָא אֲוִקְמוּהָ, בְּכָל
 אֲתַר דְּנִבְיָאָה שְׂרִי לְמִלְלָא, הוּוּ מְלוּי אֲשַׁתְּמוּדְעָן, וְהָכָא
 הָאִי כֹה אָמַר יִי', קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּמָה אָמַר, קוֹל
 בְּרָמָה נִשְׁמַע.

הָכִי תַנְיִנָן, דְּבַהֵהוּא יוֹמָא דְּאֲתַחְרַב בֵּי מְקַדְשָׁא לְתַתָּא,
 וַיִּשְׂרָאֵל אֲזָלוּ בְּגִלּוּתָא, רִיחִינָן עַל צְאוּרִיהוֹן,
 וַיִּדְיֵהוֹן מֵהֶדְקָן לְאַחֲוָרָא. וּכְנִסְת יִשְׂרָאֵל, אֲתַתְּרַכַת מִבֵּית
 מִלְכָּא לְמִיָּהָךְ בַּתְרִיהוֹן. בְּשַׁעְתָּא דְּנַחְתַת, אֲמַרַת אִיָּהָךְ
 בְּקַדְמִיתָא וְאַבְכָּה עַל מְדוּרָאִי, וְעַל בְּנֵי, וְעַל בַּעֲלִי. כַּד
 נַחְתַת, חָמַת אֲתַרְהָא חָרִיב, וְכִמָּה דְּמָא דְּחֲסִידֵי אֲתוּשֵׁד
 בְּגִוּוּהָ, וְהִיכְלָא קְדִישָׁא וּבֵיתָא אֲתוּקַד בְּאַשָׁא.
 כְּדִין אֲרִימַת קָלָא, וְאֲתַרְגִּישׁוּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי, וּמִטָּא קָלָא

לְעֵילָא, עַד אֲתֵר דְּמִלְכָּא שְׂרֵי בֵיה. וּבְעָא מִלְכָּא
 לְאַהֲדָרָא עֲלֵמָא לְתֵהוּ וּבֵהוּ, עַד דְּנַחְתּוּ כַּמָּה אוֹכְלוֹסִין,
 וּכְמָה מִשְׂרֵיין, לְקַבְּלָהּ וְלֹא קַבְּלָהּ תַּנְחוּמִין מִנֵּיהּ. הֲדָא
 הוּא דְכְּתִיב קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל
 מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנָּה לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ, דְּלֹא קַבְּלָהּ
 מִנֵּיהּ תַנְחוּמִים. פִּי אֵינְנוּ: בְּגִין דְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא הוּא
 סְלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּגוּוּהָ, הֲדָא הוּא
 דְכְּתִיב פִּי אֵינְנוּ, וְלֹא פְתִיב פִּי אֵינָם.

אָמַר לֵיה רַבִּי חֲזִיא, מֵאֵי רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ. אָמַר לֵיה
 אוֹלִיפְנָא, דִּהִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְדָא אַנְתּוּ דִּיעַקֵּב
 וְדָאִי, דְכְּתִיב (בראשית כ"ט) וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל. וּכְתִיב,
 (בראשית כט) וְרַחֵל עֲקָרָה. וּכְתִיב, הֵתֵם (תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי
 עֲקָרַת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה.

דְּבַר אַחַר פִּי אֵינְנוּ, כַּמָּה דְּאַתְמַר, (בראשית לט) אֵינְנוּ גְדוּל
 בַּבַּיִת וְגו', אֵינְנוּ: דִּהִיא אֲסַתְּלִיק לְעֵילָא וְאַתְרַחֵיק
 מְכֻלָּא. אֵינְנוּ: בְּזוּוּגָא בַּהּ. אֵינְנוּ: לְאַשְׁתְּכַחָא (שמות קס"ד)
 שְׂמִיָּה רַבָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, מֵאַן אֲתֵר שְׂרֵיא לְאַתְגְּלָאָה. אָמַר לֵיה,
 מִפִּי מְקַדְּשָׁא. דְּתַמְן שְׂרֵיא וּלְבַתֵּר אֲסַחֲרַת כָּל
 אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. לְבַתֵּר כַּד נִפְקַת מִן אַרְעָא, קָמַת עַל
 מְדַבְּרָא וַיְתִיבַת תַּמְן תַּלְתָּ יוֹמִין. דְּבַרְתָּ אוֹכְלוֹסְהָא

וּמְשִׁירֵי־יֵהָא (ס"א וּמְתִיבְתָהָא) וַיִּתְּבַהֵא מִבֵּי מַלְכָּא, וְקָרְאתָ עָלָהּ
 (איכה א) אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד וְגו'. בְּכוּ רַבִּי חֲיִיא וְרַבִּי יוֹסִי.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא, וְלֹא אֶתְחַרַּב
 בֵּי מַקְדְּשָׁא, עַד דִּישְׂרָאֵל כִּלְהוּ אֶשְׁתַּכְּחוּ בְּחַיּוּבָא
 קָמִי מַלְכָּא, וְעַד דְּדַבְרֵי עֲלָמָא אֶשְׁתַּכְּחוּ בְּחַיּוּבָא
 בְּקַדְמֵיתָא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה ג) עָמִי מֵאֲשֻׁרִיךְ
 מִתְעִים וְדַרְךְ אֹרְחוֹתֶיךָ בִּלְעוּ. דְּכִיּוֹן דִּירִישִׁי עֲמָא אֲזֻלִּין
 בְּחַיּוּבָא, כֹּל עֲמָא אֶתְמַשְׁכוּ אֲבַתְרֵי־יָהּ. רַבִּי חֲיִיא אָמַר
 מִהָכָא, וְאִם כֹּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, בְּמֵאי הוּי. בְּגִין
 וְנַעֲלָם דְּבַר מַעֲיַנֵּי הַקְּהָל. דְּעֵינֵי עֲמָא אֵינּוֹן רִישֵׁי־יָהּ,
 דְּכֹל עֲמָא אֶתְמַשְׁכּוּן אֲבַתְרֵי־יָהּ.

אֲזֻלוּ. עַד דְּהוּוּ אֲזֻלֵי חָמוּ חַד אֶתְרַ מְדִשְׁנָא בַּעֲשָׁבִין,
 וְנִהַר מֵיָא דְּהוּוּ נָגִיד בֵּיהּ. יִתְּבוּ. עַד דְּהוּוּ יִתְּבִי,
 פָּרַח חַד עוֹפָא וְרַחֲשִׁשׁ קָמֵי־יָהּ. אָמַר רַבִּי חֲיִיא, נִיקוּם
 מִהָכָא, דְּוַדָּאי נִגְרֵי טוּרֵיָא הָכָא מִשְׁתַּכְּחִין, קָמוּ וְאֲזֻלוּ.
 עַד דְּאֶהְדְּרוּ רִישֵׁי־יָהּ, חָמוּ אֵינּוֹן לְסִטִּין דְּרַהֲטִין
 אֲבַתְרֵי־יָהּ, אֶתְרַחֲשִׁשׁ לֹון נִיסָא, וְאֶשְׁכְּחוּ קָמֵי־יָהּ חַד
 טִינָרָא, וְחַד מְעֵרְתָא בֵּיהּ, עָאלוּ תַמָּן יִתְּבוּ כֹל הַהוּא
 יוֹמָא וְכֹל לַיְלִיא.

פְּתַח רַבִּי חֲיִיא וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אַל תִּירָא עַבְדֵי
 יַעֲקֹב וְגו', כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעַךְ מִרְחוֹק. מִרְחוֹק,

מִקְרוֹב מִבְּעֵי לֵיהּ. וְהָא אוּקְמוּהָ הָאִי קָרָא, מִרְחוֹק, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ מִרְחָק. אֲבָל מִרְחוֹק, כְּתֵהוּא
 דְּכִתְיִב, (ירמיה לא) מִרְחוֹק יִי נִרְאָה לִי. וּכְתִיב (משלי לא)
 מִמִּרְחָק תָּבִיא לַחֲמָה. וּמֵאֵן הִיא. (בראשית רכ"א ע"א) עֲמִיקָא
 דְּנַחֲלָא, אֲתֵר דִּיהֵהוּא נָהַר נָגִיד וְנָפִיק. וְשָׁב יַעֲקֹב, כִּיּוֹן
 דְּכִתְיִב אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב, מֵהוּ וְשָׁב יַעֲקֹב. אֵלָא כְּמָה
 דְּתַנִּינֵן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סָלִיק לְעֵילָא לְעֵילָא, כְּמָה
 דְּכִתְיִב, (תהלים י) לָמָּה יִי תַעֲמוּד בְּרְחוֹק, וּמֵהֵהוּא אֲתֵר
 רְחוֹק הַנְּנִי מוֹשִׁיעֵךְ.

וְשָׁב יַעֲקֹב, לְאֲתֵרִיהּ (לְכוּרְסִיא), לְאֲזֵדוּגָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל.
 וְשָׁקֵט: דָּא יִסוּד. וְשָׁאֲנֵן, לְמִשְׁרֵי דִיּוּרִיהּ בֵּהּ. וְאִין
 מִחְרִיד, מִיִּצְחָק. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית כז) וַיִּחַרַד יִצְחָק
 חֲרָדָה גְּדוּלָּה (דף כ"א ע"א) וְעַל דָּא (בראשית לא) וּפְתַח יִצְחָק כְּתִיב.
 וְהֵהוּא פְּתַח כַּד אֲתַעֵר, אֲסַתְּלַק יִסוּד לְאֲתֵר אַחְרָא, הַדָּא
 הוּא דְּכִתְיִב, (ישעיה לג) פְּתַחוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים. בְּצִיּוֹן דִּיּוּקָא,
 וְעַל דָּא וְאִין מִחְרִיד, וְהֵשְׁתָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂזִיב לָן
 מִרְחִיק, וְאֲסַתִּיר לָן בְּהָאִי אֲתֵר, בְּהֵשְׁקֵט וּבְשִׁלוּהּ, וְאִין
 מִחְרִיד מִכְּלָא. דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד נִיּוּסָא בְּכִלָּא
 עָבִיד.

רַבִּי יוֹסִי פִּתַח, (שופטים ד) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם תִּלְכִּי עִמִּי
 וְהִלְכְּתִי וְגו', מֵאִי קָא מִיִּירִי. אֵלָא אָמַר בָּרַק הוּאִיל

וְרוּחַ קְדִישָׁא שְׂרִיא עָלָה, בְּזִכּוּתָהּ אֲשֶׁתְּזִיב, וְלֹא לִישְׂרִי
 עָלֵי גְזָקָא. וּמָה בְּרַק סְמִיךְ עַל אֲתָתָא לְאֲשֶׁתְּזִבָּא בְּגִינָה.
 אֲנִן דְּאוּרִייתָא עֲמָנָא דִּהִיא שְׁמִיָּה דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, עַל
 אַחַת פְּמָה וּכְמָה.

יִתְּבוּ גּוֹ הֵהוּא מְעֶרְתָּא כָּל הֵהוּא יוֹמָא, כִּד רַמְשׁ לִילִיא,
 אֲתַנְהִיר סִיְהָרָא בְּמְעֶרְתָּא. עָבְרוּ תְּרֵי טִייעֵי,
 וְחִמְרִיהוֹן טְעִינִין מִחִמְרָא וּמִיכְלָא לְגַרְמִייהוּ שְׂאֲרֵי עַל
 מְטוּלָא. אָמְרֵי הָאֵי לְהָאֵי, נְבִית הַכָּא, נִיְהַב מִיכְלָא
 וּמִשְׁתִּיָּיא לְחִמְרֵי, וְאֲנִן נְעוּל לְמְעֶרְתָּא דָּא. אָמַר לִיָּה
 חֲבִרִיהָ עַד לָא נִיעוּל, תִּימָא הָאֵי קָרָא דְלָא מְתִישְׁבָּא.

אָמַר לִיָּה מַאי הוּא. אָמַר לִיָּה מְלָה חַד, דְּכִתִּיב, (תהלים נב)
 אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. מַהוּ כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא
 כְּתִיב מָה. וּכְתִיב כִּי טוֹב נֶגְדַת חֲסִידֶיךָ. וְכִי לְגַבֵּי אַחֲרָא
 לָאו אִיהוּ טוֹב, לָא הוּהּ בִּידִיהָ. אָמַר ווֵי לְטִיוֹעֵנָא,
 דְּשִׁבְקָנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינָהּ. רַבֵּי חֵיָּיא וְרַבֵּי
 יוֹסִי דִּהוּוּ יִתְּבֵי בְּמְעֶרְתָּא חֲדוּ, אָמַר רַבֵּי חֵיָּיא לְרַבֵּי יוֹסִי,
 וְלֹא אָמְרִית לָךְ דְּכַד עָבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִיסָא,
 בְּכֻלָּא עָבִיד. נִפְקוּ.

כִּד נִפְקוּ אַקְדִּים רַבֵּי חֵיָּיא וּפְתַח, (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם
 לְרַחֲוִק. תְּרֵי שְׁלָמָא הַכָּא, חַד לְרַחֲוִק, וְחַד לְקָרוּב,
 וְכֻלָּא חַד. לְרַחֲוִק, דְּאֲתַעְבִּיד קָרוּב. (תו לְרַחֲוִק) דָּא הוּא

מֵאֲרִיָּה דְתִשׁוּבָה, קוּדְם הָוָה רְחוּק, וְהִשְׁתָּא אִיהוּ קְרוּב.
 תּוּ רְחוּק, כִּד בַּר נָשׁ אֶתְרַחֵיק מֵאֲוִרֵייתָא. רְחִיק הוּא
 מִקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּמֵאֵן דְקָרִיב לְאֲוִרֵייתָא, קָרִיב לִיָּה
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהֵדִיָּה, וְהִשְׁתָּא אֶתְחַבְּרוּ עִמָּנָא וְעוּלוּ
 לְמַעְרַתָּא אֲתוּ אֵינּוּן טִייעִין וְאֶשְׁתַּתְּפוּ עִמָּהוּן. אֶשְׁתַּנְקְלוּ
 לְחַמְרֵייהוּ, וְאֶתְקִנּוּ לְמִיכַל, נִפְקוּ כְּלָהוּ לְפוּם מְעַרְתָּא.
 אָמַר חֵד מִן טִייעִין נִימְרוּ לָן מֵאֲרִי דְאֲוִרֵייתָא, הֵאִי קָרָא
 אוּדְךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְאֶקְוָה וְגו'. כִּי עָשִׂיתָ, מֵהוּ
 כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא פְתִיב מָה. וְכֹתִיב כִּי טוֹב נִגְדַּחְסִידִיךָ,
 וְכִי לְגַבֵּי אַחֲרָא לֹא הוּא טוֹב.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כִּי עָשִׂיתָ וְדַאי, וּמֵה עָשִׂיתָ. לְעוֹלָם.
 דְּבִגִּין הֵאִי עוֹלָם, דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאֶתְקַן
 לִיָּה, אוּדֵי בַר נָשׁ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא. וְאֶקְוָה
 שְׂמֵךְ כִּי טוֹב נִגְדַּחְסִידִיךָ, הֵכִי הוּא וְדַאי, לְקַבֵּל אֵינּוּן
 זַכָּאִין, שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא טוֹב. וְלֹא לְקַבְּלֵי
 חֵיִיבֵיא, דְּמַבְזִין לִיָּה בְּכָל יוֹמָא וְלֹא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאֲוִרֵייתָא.
 אָמַר לִיָּה, יֵאוּת הוּא. אָבֵל מְלָה שְׂמַעְנָא מִבְּתַר כּוּתְלָא,
 וּמִסְתַּפִּינָא לְגַלְאָה. אָמְרוּ לִיָּה רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, אֵימָא
 מִיָּלְךָ, דְּאֲוִרֵייתָא לֹא אִיהוּ יְרוּתָא לְאַתְרַּחְדָּא.
 אָמַר לוֹן, יוֹמָא חֵד הוֹינָא אָזִיל לְלוּד, עָאלְנָא לְמַתָּא,
 וְאַסְמַכְנָא גְרַמָּאי בְּתַר כּוּתְלָא חֵד, וְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן

יֹחָאֵי הָוָה בְּהֵוָא בֵּיתָא, וְשָׁמְעָנָא מִפּוּמִיָּה הָאֵי קָרָא,
 אוֹדֵךְ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ. אוֹדֵךְ, דְּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם
 (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) אָמְרוּ, עַל הַהוּא עוֹלָם בְּתַרְאָה, דְּאִיהוּ עֶבֶד
 דְּדוֹד מַלְכָּא אַחִיד בֵּיהּ בְּהֵוָא עוֹלָם, וּבֵיהּ יָרִית
 מַלְכוּתָא. וְאַתְּוָה שָׁמַךְ כִּי טוֹב, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּיַחְוָדָא דְהָאֵי עָלְמָא דְאַקְרִי טוֹב. אֵימַתִּי אַקְרִי טוֹב. נֶגְד
 חֲסִידֵיךְ. מֵאן אֵינּוֹן חֲסִידֵיךְ.

אַלָּא אֵית חֶסֶד וְאֵית חֶסֶד, וְאַלִּין אַקְרוּן חֲסִדֵי דְוֹד (ויחדי
 רי"ט, תרומה קס"ט) הַנְּאֻמָּנִים. וְכֹד אֵלִין חֲסִדֵי דְוֹד
 אַתְּמַלְיִין מֵהֵוָא טִיבוּ דְנִגְדוּ דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, כְּדִין
 אַקְרִי יִסוּד טוֹב. כְּדִין אַשְׁתַּכַּח טוֹב לְגַבִּייהוּ. דְהָא (ס"א פד
 אַשְׁתַּכַּח כְּמָה דְאִיהוּ בֵּיהּ) כְּמָה דְאַשְׁתַּכַּח דְאִיהוּ בֵּיהּ, הָכִי אִיהוּ
 מִבְּסָם לְהָאֵי עָלְמָא בְּתַרְאָה. וְכֹלָא אַשְׁתַּכַּח בְּבִרְכָה, וְעַל
 דָּא דְוֹד הָוָה מַחְפָּה לְהָאֵי דְרָגָא, דְנִהִיר לְהָאֵי עוֹלָם
 דְאִיהוּ אַחִיד בֵּיהּ.

מַלְיִין אֵלִין הָכִי שָׁמְעָנָא לוֹן, אַבְל לָא יַדְעָנָא מֵאֵי הוּא.
 אַתּוּ רַבִּי חֵיָיא וְרַבִּי יוֹסִי וְנִשְׁקוּ לֵיהּ בְּרִישִׁיָּה. אָמַר
 רַבִּי (דף כ"א ע"ב) חֵיָיא, מֵאן חָפִי עֵינֵיךְ בְּעַפְרָא רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן יוֹחָאֵי, דְאַנְתָּ בְּאַתְרֵךְ וְאַנְתָּ מְרַעִישׁ טוּרִיאַ עֲלָאֵי,
 וְאַפִּילוּ צְפוּרֵי שְׁמִיא וְכֹלָא חֲדָאן בְּמַלוּלְךָ וְוִי לְעָלְמָא
 בְּהֵיָא שְׁעָתָא כַּד תִּסְתַּלַּק מִנֵּיהּ.

תו פִּתַּח וְאָמַר הֵהוּא גִבְרָא, הָא מְלָה אַחֲרָא שְׁמַעְנָא
 מִנֵּיהּ בְּהֵיא שְׁעָתָא, בִּקְרָא דְכְּתִיב, (דניאל ט) וְעַתָּה
 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ וְאֶל תַּחֲנוּנֵינוּ וְגו' לְמַעַן
 אֲדַנִּי. וְאָמַר הֵכִי, אִי שְׁמָא דָּא מַעְלִיא (נ"א לְעִילָא) מִכְּלָא,
 שְׁפִיר הוּא, דְּהֵכִי אֲמַרִּין עָבִיד בְּדִיל מִלְכָּא. אֲבַל שְׁמָא
 דָּא, הָא יְדִיעַ דְּהוּא אֲתֵר בֵּי דִינָא, דְּמִנֵּיהּ נְפִיק דִּינָא
 לְעִלְמָא. מֵאן חָמָא דְּאֲמַרִּין לְמִלְכָּא, עָבִיד בְּגִין עֲבָדֶיךָ,
 אוּ בְּגִין מְלָה זְעִירָא מִנָּךְ.

אֶלָּא הֵכִי אֲצִטְרִיךְ, דְּשְׁמָא דָּא אֲתַקִּין בֵּיתָא לְמִלְכָּא,
 וּבֵי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְדָא אֲחִיד בְּדָא, בְּגִין
 דְּאֲתַקְשֵׁר דָּא בְּדָא. וְכַד מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ,
 הָאִי שְׁמָא לְעִילָא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ. וְדָא הוּא כְּמָאן דְּאָמַר
 לְמִלְכָּא בְּנֵי בֵּיתָא דָּא, וְהִיכְלָא דָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּחַת
 מִטְרוּנֵיתָא דְּיִתְבָּא לְבַר מֵהִיכְלָהּ. אוּף הֵכָּא, (דניאל ט) וְהָאֵר
 פְּנִיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנִּי. מֵאִי טַעְמָא לְמַעַן
 אֲדַנִּי. דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח לְבַר מִן דִּיּוּרִיָּה.

תְּוֹוְהוּ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְחֵדוּ בְּהֵהוּא לִילִיא. בְּתֵר
 דְּאֶכְלוּ, פִּתַּח חֲבֵרִיָּה טִייעָא וְאָמַר, אִימָא קִמְיִכוּ
 מְלָה חַד, דְּאִשְׁתַּדְּלָנָא בֵּיהּ הָאִי יוּמָא, הָאִי קָרָא דְכְּתִיב,
 מְזִמּוֹר לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְבַּר יְהוּדָה, דְּיִוד אָמַר
 (תהלים סג) שִׁירָתָא, כִּד הוּה עָרִיק מִחֲמוּי, אֲמַאי אָמַר (תהלים סג)

אֱלֹהִים אֵלֵי אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ צְמָאָה לְךָ נִפְשֵׁי וְגו'. אֱלֹהִים
 אֵלֵי אַתָּה, דְּהָא בְּגִבּוּרָה אַחֲדָא תְּדִירָא. אֲשַׁחֲרֶךָ, וְכִי
 דְּווד הֵיךְ יִכִּיל לְשַׁחֲרָא לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאַרְעָא
 רַחֲיִקָא, וְאַתְתְּרֶךָ מֵאַרְעָא דְשְׂכִינְתָּא שְׂרִיא.

אַלָּא, אַף עַל גַּב דְּאַתְתְּרֶךָ מִתְמָן, לָא שְׂבִיק דִּידִיָּה
 לְשַׁחֲרָא לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַנָּא שְׂמַעְנָא,
 אֲשַׁחֲרֶךָ: כְּמָאן דְּאָמַר, אִיזִיל לְאַתְחֻזָּאָה קַמָּךְ, בַּר דְּלָא
 יִכִּילְנָא. כִּךְ אֲשַׁחֲרֶךָ, בַּר דְּאַנָּא לְבַר מֵאַתֵּר דְשְׂכִינְתָּא
 שְׂרִיא. צְמָאָה לְךָ נִפְשֵׁי, דְּהָא נִפְשָׁאֵי וְגוּפָא דִּילֵי תְּאִיבִין
 לְגַבְךָ, לְאַתְחֻזָּאָה קַמָּךְ, וְלָא יִכִּילְנָא, בְּגִין דְּאַנָּא בְּאַרְץ
 צִיָּה וְעֵיף בְּלֵי מַיִם, דְּהָא אַרְץ צִיָּה וְעֵיף אַקְרִי לְבַר
 מֵאַתֵּר דְשְׂכִינְתָּא שְׂרִיא. בְּגִין דְּמַיִם חַיִּים לָא שְׂכִיחַ הָכָא.

וּמָאן אִינּוּן מַיִם חַיִּים. דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (בְּרַאשִׁית כו)
 בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְעַל דָּא אַרְץ צִיָּה וְעֵיף בְּלֵי מַיִם פְּתִיב.
 אָמְרוּ רַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְדָאֵי אֹרְחָא תְּקִינָא קָמָן,
 עָאֵלוּ לְמַעְרְתָא וְדַמְכוּ. בְּפִלְגּוּ לִילִיא, שְׂמַעוּ קַל
 חִיּוֹתָא בְּמַדְבְּרָא דְנַהֲמִי. אַתְּעֵרוּ. אָמַר רַבֵּי חֲזִיא, הָא
 עֵידָן הוּא לְסִייעָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּהִיא מְשַׁבַּחַת
 לְמַלְכָּא. אָמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלָה מְמַה דְשְׂמַע וַיִּדַע
 בְּאוֹרֵייתָא, יִתְבוּ כְּלָהוּ.

פְּתַח רַבֵּי חֲזִיא וְאָמַר, (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר

מְזֻמּוֹר לְדוֹד. מֵאֵן אֵילַת הַשַּׁחַר. דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל.
 דְּאֶקְרִי (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן. וְכִי אֵילַת הַשַּׁחַר,
 וְלֹא כָּל יוֹמָא. אֵלָא, אֵילַת: מֵהֵהוּא אַתֵּר, דְּאֶקְרִי אֵילַת
 אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן. וְהִיא אַתֵּיא מֵהֵהוּא אַתֵּר דְּאֶקְרִי שַׁחַר,
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נְכוּן מוּצְאוּ, וְדוֹד מְלָכָא
 עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל קְאָמַר דָּא, דְּהָא לֹא אִמְרָה כְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל דָּא (ס"א דְּאֶקְרִי אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן וְהִיא אַתֵּיא מֵהֵהוּא אַתֵּר דְּאֶקְרִי
 שַׁחַר כְּמָה דְּאֵת אָמַר כְּשַׁחַר נְכוּן מוּצְאוּ וְדוֹד מְלָכָא עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל קְאָמַר דָּא) מִשְׁמַע

דְּכְתִיב עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּרַמְשׁ לִילִיא, פְּתַחֲחִין סְתִימִין דְּעֵלְאִי
 וְתַתֵּיא מִשְׁתַּכְּחִי (ס"א מִשְׁתַּכְּבִי). וְכָל אֵינּוֹן רְחִיקִין,
 מִתְּעָרִין וְאוֹזְלִין וְשַׁטָּאן כָּל עָלְמָא, וּמֵהֲדָרִין עַל גּוּפֵי בְּנֵי
 נְשָׂא, וְסַחְרֵי לְאַתְרֵיהוּ וְלַעֲרִסֵיהוּ. וְחַמָּאן דִּיּוֹקְנָא
 דְּמְלָכָא קְדִישָׁא, וּמִסְתַּפִּי. דְּהָא אַתְקֵפוּ בְּעַרְסֵיהוּ בְּמִלֵּי
 דְּשַׁמָּא קְדִישָׁא. וּבְנֵי נְשָׂא, נִשְׁמַתְהוֹן סְלָקִין כָּל חַד וְחַד
 כְּדַחֲזִי לֵיה, וְהָא אוּקְמוּהָ. זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיא,
 דְּנִשְׁמַתְהוֹן סְלָקִין לְעֵילָא, וְלֹא מִתְּעַפְּבֵי בְּאַתֵּר אַחְרָא
 דְּלֹא אַצְטְרִיךְ.

כִּד אַתְפְּלַג לִילִיא, כְּרוּזָא קָאִים וְכָרִיז, וּפְתַחֲחִין פְּתִיחוּ.
 כְּדִין רוּחָא חַד דְּסִטְר צְפוֹן אַתְעַר, וְאֶקְיֵשׁ (דף כ"ב ע"א)
 בְּכַנּוֹר דְּדוֹד, וּמִנְגִן מֵאֲלִיו. וְשַׁבַּחַת לְמְלָכָא, וְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקֵיא בְּגִנְתָּא דְּעַדָּן.

זָכָאָה חוּלְקִיָּהּ מֵאֵן דְּאַתְעָר בְּהֵוֵא זְמָנָא וְאַשְׁתַּדַּל
 בְּאוּרֵיִתָּא, וְכָל מֵאֵן דְּקָאִים בְּהֵוֵא זְמָנָא
 וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵיִתָּא, אֶקְרִי חֲבֵרִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְאֵלִין אֶקְרוּן אַחִים
 וְרַעִים לִיָּהּ. דְּכַתִּיב, (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא
 שְׁלוֹם בְּךָ. וְאֶקְרוּן חֲבֵרִים בְּהַדִּי מְלֹאכִין עֲלָאִין, וּמְשֻׁרְיִין
 עֲלָאִין, דְּכַתִּיב, (שיר השירים ח) חֲבֵרִים מִקְשִׁיבִים לְקוּלְךָ.
 כִּד אֲתִי יִמָּא, פְּרוּזָא קָאִים וְכָרִיז, וּפְתַחִין דְּסֶטֶר
 דְּרוּמָא אַתְּפַתְחוּ. וּמַתְעַרִין כְּכָבִים וּמְזֻלוֹת, וּפְתַחִין
 דְּרַחֲמִין אַתְּפַתְחוּ. וּמְלֹכָא יְתִיב וְקַבִּיל תּוֹשִׁבְחָן. כִּדִּין
 כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל נִטְלָא לְאִינוּן מְלִין וְסִלְקָא. וְכָל אִינוּן
 חֲבֵרִים אֶחִידִין בְּגַדְפָּהָא, וּמְלִיָּהּ אֲתִיִּין וְשֻׁרְיִין בְּחִיקָא
 דְּמְלֹכָא. כִּדִּין פְּקִיד מְלֹכָא, לְמַכְתָּב כָּל אִינוּן מְלִין.
 וּבְסַפְרָא כְּתִיבוּ כָּל אִינוּן בְּנֵי הַיְכָלִיָּהּ, וְחוּטָא דְּחֶסֶד
 אַתְּמִשְׁךְ עַלִּיָּהּ, דִּמְתֵּהוּא חוּטָא אַתְּעֵטֶר בַּר
 נָשׁ בְּעֵטְרָא דְּמְלֹכָא, וּמְנִיָּה דְּחֲלִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, הוּא
 עָאֵל בְּכָל תְּרַעֵי מְלֹכָא, וְלִית מֵאֵן דִּימְחֵי בִידוּי. וְאַפִּילוּ
 בְּזְמָנָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן דְּדִינָא קִיָּמִין לְמִידִן עֲלָמָא, לָא דִּיָּיִנִין
 עַלִּיָּהּ דִּינָא. בְּגִין דְּהָא אַתְרֵשִׁים בְּרִשְׁמוּ דְּמְלֹכָא,
 דְּאַשְׁתְּמוּדְעָא דְּאִיָּהּ מֵהִיכְלָא דְּמְלֹכָא, וּבְגִין דָּא לָא
 דִּיָּיִנִין עַלִּיָּהּ דִּינָא. זָכָאָה חוּלְקִיָּהּ דְּצְדִיקִיָּא דְּמִשְׁתַּדְּלִי

בְּאוֹרֵייתָא, וְכֹל שְׁפֹן בְּזִמְנָא דְּמִלְכָּא תְּאִיב עַל מְלִי
דְּאוֹרֵייתָא.

תָּא חֲזִי, רְזָא דְּמִלְּהָ, לָּא קְיִימָא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל קָמִי
מִלְכָּא אֶלָּא בְּאוֹרֵייתָא. וְכֹל זִמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּאַרְעָא
אֲשֶׁתְּדָלוּ בְּאוֹרֵייתָא. כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל שְׂרָאת עִמָּהוֹן. כַּד
אֲתַבְּטְלוּ מִמְּלִי אוֹרֵייתָא, לָּא יִכְלָא לְקִימָא עִמָּהוֹן
שְׁעֵתָא חֲדָא. בְּגִינֵי כֶּךָ, בְּשַׁעֲתָא דְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֲתַעֲרַת
לְגַבֵּי מִלְכָּא בְּאוֹרֵייתָא, אֲתַתְּקִיף חִילְהָא, וּמִלְכָּא קִדִּישָׁא
חֲדֵי לְקַבְּלָא לָּהּ.

וְכֹל זִמְנָא דְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֲתַת לְקָמִי מִלְכָּא, וְאוֹרֵייתָא
לָּא אֲשֶׁתְּכַחַת עִמָּהּ, כְּבִיכּוֹל תְּשֵׁשׁ חִילְהָא. וּוִי
לְאִינּוֹן דְּמַחְלָשִׁין חִילָּא דְּלַעֲיִלָּא, בְּגִינֵי כֶּךָ, זַכְּאִין אִינּוֹן
דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, וְכֹל שְׁפֹן בְּהֵהִיא שְׁעֵתָא דְּאַצְטְרִיךְ
לְאַשְׁתַּתְּפָּא בָּהּ בְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
קָאֲרִי עָלֶיהָ, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח וַאֲמַר, (ישעיה כא) מִשָּׂא דְּוּמָה אֵלִי קוּרָא
מִשְׁעִיר שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל. הַאי
קָרָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, בְּכַמָּה אֲתַר. אֲבַל מִשָּׂא דְּוּמָה, כֹּל
זִמְנִין דִּישְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּגִלוּתָא, אֲתִידַע זִמְנָא וְקִצָּא
דְּלַהוֹן, וְזִמְנָא וְקִצָּא דִּיהוּא גְּלוּתָא. וְגִלוּתָא דְּאָדוּם,